

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного
права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
конституційного, міжнародного та
адміністративного права
Протокол № 1 від 25.08.2025

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи права Європейського Союзу
Викладач (-і)	Федорончук Андрій Володимирович
Контактний телефон викладача	+38 (0342) 596134
E-mail викладача	andriy.fedoronchuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://kkmtap.cnu.edu.ua/графіки/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Навчальна дисципліна «Основи права Європейського Союзу» спрямована на формування у студентів базових знань та навичок у галузі права Європейського Союзу, а також розуміння його ролі у формуванні сучасного європейського правового простору. У межах курсу розглядаються основні інститути та принципи права ЄС, механізми їх функціонування, правове регулювання відносин між країнами-членами, питання гармонізації національного законодавства з правом ЄС. Навчальна дисципліна охоплює базові поняття та структуру права ЄС, його історичний розвиток, ключові етапи європейської інтеграції та процесів, що призвели до формування сучасного ЄС як наднаціонального об'єднання держав-членів, спільні напрямки та політики цієї організації. Дисципліна приділяє увагу проблематиці адаптації національного законодавства України до стандартів ЄС, що є важливим аспектом у практичній діяльності майбутніх фахівців у правовій сфері, сприяє розвитку аналітичних та критичних навичок здобувачів освіти у підготовці до роботи з нормативними документами ЄС, а також міжнародною та національною практикою держав-членів ЄС. Навчальна дисципліна складається з наступних змістовних модулів: 1. Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції ЄС. 2. Спільні напрями політики і діяльності ЄС 3. Правове регулювання зовнішніх зносин ЄС Основними джерелами цієї навчальної дисципліни є джерела первинного і вторинного права ЄС, джерела договірного права, джерела прецедентного права, загальні принципи права, національне законодавство держав-членів ЄС. Методи навчання: Лекція, пояснення, обговорення, семінарські (практичні) заняття, презентації, аналіз практичних ситуацій, практичні роботи, графічні роботи.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
Метою навчальної дисципліни «Основи права Європейського Союзу» є надання здобувачам освіти системних знань про основи правової системи Європейського Союзу, основні інститути, їхню компетенцію та функції, а також принципи і норми,	

які регулюють діяльність та його правові відносини з державами-членами.

Основними цілями вивчення здобувачами освіти дисципліни «Основи права Європейського Союзу» є засвоєння ними знань щодо:

- становлення та розвитку ЄС
- змісту права ЄС та його правової природи
- інституційного механізму ЄС
- основних свобод внутрішнього ринку ЄС
- прав людини в праві ЄС
- судової системи ЄС
- спільної торговельної та митної політики
- спільної міграційної, візової та політики ЄС щодо надання притулку
- захисту прав споживачів в ЄС
- правового регулювання відносин України з ЄС

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)

Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про

захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.			
Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.			
Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права			
Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.			
Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.			
Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.			
Працювати в команді, забезпечуючи виконання завдань команди.			
Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.			
Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		28	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		32	
самостійна робота		120	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3	081 Право	2	нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Модуль 1. Право ЄС. Загальна характеристика. Основні інституції ЄС.			
Тема №1. Становлення та розвиток ЄС		2	2 12
Тема №2. Поняття права ЄС та його правова природа		2	4 12
Тема №3. Інституційні органи ЄС		2	4 12
Тема №4. Судова система ЄС		2	4 12
Тема №5. Основні свободи внутрішнього ринку ЄС		4	4 12
Тема №6. Права людини в праві ЄС		4	4 12
Модуль 2. Спільні напрямки та політики ЄС			
Тема №7. Спільна торговельна та митна політика ЄС		2	4 12
Тема №8. Спільна імміграційна, візова політики та політика ЄС щодо надання притулку		2	2 12
Модуль 3. Правове регулювання зовнішніх зносин ЄС			
Тема 9. Громадянство ЄС та правове становище громадян інших країн в ЄС		4	2 12
Тема №10. Правове регулювання відносин України з ЄС		2	2 12
ЗАГ.:		28	32 120
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника		
від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-			

	content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf Форми оцінювання: оцінювання усних та письмових відповідей здобувачів через поточний контроль на семінарському (практичному) занятті; при контролі самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, а також підсумковому контролю.
Вимоги до письмових робіт	Передбачається виконання письмової контрольної роботи – на останньому практичному занятті) (абз.1 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). На письмову контрольну роботу виносяться питання з усіх тем навчальної дисципліни. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 20 (пп. 2.4.2.2 МРПОУ).
Семінарські заняття	Завдання для практичних занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkmtap.pnu.edu.ua/dlia-seminarskykh-materialy-denna/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за практичні заняття – 25 (пп. 2.4.2.1 МРПОУ).
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент допускається до підсумкового контролю за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого практичного заняття є підставою для недопуску (пп. 3.2.2 МРПОУ). Здобувач не допускається підсумкового контролю, якщо впродовж семестру він набрав за всі види робіт менше 25 балів (пп. 3.2.3 МРПОУ).
Підсумковий контроль	Екзамен. Варіанти завдань на екзамен, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за практичні заняття (максимально 25 балів), балу за письмові модульні контрольні роботи (максимально 20 балів), балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.4.2.3 МРПОУ) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.4.1-2.4.2 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.4.2.4-2.4.2.6 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів. Методи контролю знань здобувачів: усне опитування, термінологічний диктант, написання самостійних, контрольних, екзаменаційних робіт, тестування в системі дистанційного навчання тощо.
	7. Політика навчальної дисципліни
<u>Письмові роботи:</u>	

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ).

За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkmtap.pnu.edu.ua/perelik-individualnykh-zavdan/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. пп. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. пп. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Вступ до права Європейського Союзу : підручник : у 2 т., 2-ге вид., доповнене і виправлене / В. І. Муравйов, Н. Б. Мушак, Ю. О. Волошин ; за ред. В. І. Муравйова. Київ-Одеса : Фенікс, 2021. 457 с.
2. Право Європейського Союзу : підручник / за ред. Р. А. Петрова ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.». Вид. 11-те, змін. і допов. – Харків : Право, 2024. 488 с. :
3. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу: навчальний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 212 с.
4. Європейське право. Право Європейського союзу. Кн. 3 : Право зовнішніх зносин Європейського союзу / [В. І. Муравйов та ін.]. Київ : Ін Юре, 2015. 405 с.
5. Основи права Європейського Союзу: нормативні матеріали / за заг. ред. М. В. Буроменського. Х.: Фінн, 2010. 392 с.
6. Суханова Д. Особливості правової системи права Європейського Союзу та її співвідношення з міжнародним і національними правовими системами. Юридичний вісник, 2024/1. С. 211-217

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в

навчально-методичних розробках.

Викладач:

Андрій ФЕДОРОНЧУК